

Kohtuasi C-434/20

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

16. september 2020

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Landgericht Frankfurt am Main (Frankfurt am Maini apellatsioonikohus, Saksamaa)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

2. september 2020

Hageja ja apellatsioonkaebuse esitaja:

flightright GmbH

Kostja ja vastustaja apellatsioonimenetluses:

SunExpress Günes Ekspres Havacilik A.S.

[...]

Kohtumäärus

Kohtuasjas

flightright GmbH [...], Potsdam,

hageja ja apellatsioonkaebuse esitaja

[...]

versus

SunExpress Günes Ekspres Havacilik A. S. [...], Antalya,

kostja ja vastustaja apellatsioonimenetluses

[...] [lk 2]

tegi Landgericht Frankfurt am Maini (Frankfurt am Maini apellatsioonikohus, Saksamaa) 24. tsiviilkolleegium [...]

2. septembril 2020 järgmise kohtumääruse:

Menetlus peatatakse.

ELTL artikli 267 alusel esitatakse Euroopa Liidu Kohtule liidu õiguse tõlgendamise kohta järgmised eelotsuse küsimused:

- 1. Kas [Euroopa Parlamendi ja] nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määruse (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 295/91 (ELT 2004, L 46, lk 1; ELT eriväljaanne 07/08, lk 10), artikleid 4 ja 7 tuleb tõlgendada nii, et ümberbroneerimine muule, varasemale lennule, millega jõuab reisija oma lõppsihtkohta algselt broneeritud lennu plaanipärasest saabumisajast 10 tundi ja ühe minuti varem, tähendab lennureisist mahajätmist, mille alusel tekib reisijal õigus hüvitisele?**
- 2. Juhul kui esimesele küsimusele vastatakse jaatavalt: Kas selleks, et määrus nr 261/2003 muutuks kohaldatavaks ja lennureisist mahajätmise alusel tekiks reisijal õigus hüvitisele, peab reisija ilmuma registreerimisele või lennule talle ette teatatud ajaks või mitte hiljem kui 45 minutit enne algselt broneeritud lennu teatavaks tehtud väljumisaega – nagu on põhimõtteliselt nõutud [Euroopa Parlamendi ja] nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määruse (EÜ) nr 261/2004 artikli 3 lõikes 2 ja artikli 2 punktis [j] –, olgugi et tulenevalt varasemale asenduslennule minekust, millele oli reisija ümber broneeritud, ei olnud seda tegelikult enam võimalik teha? [lk 3]**

Põhjendused

Talle loovutatud õiguse alusel esitab hageja määruse nr 261/2004 (edaspidi „määrus“) alusel hüvitisenõude, tuginedes lennureisist mahajätmisele.

Nõude loovutanud isikutel olid pakettreisi osana kinnitatud broneeringud kostja teostatavale lennule (YQ141) Frankfurdist Antalyasse, mis pidi toimuma 18. aprillil 2019 plaanipärase väljumisaajaga kell 18:40 ja plaanipärase saabumisajaga kell 23:05. Üks päev enne väljalendu, nimelt 17. aprillil 2019 teatas reisikorraldaja isikutele, et nad on ümber broneeritud teisele, varasemale lennule (XQ143), mille plaanipärane väljumisaeg on kell 09:02 ja plaanipärane saabumisaeg kell 13:04. Sellele lennule isikud ka läksid. Asenduslennuga jõudsid nõude loovutanud isikud oma lõppsihtkohta Antalyasse 18. aprillil 2019 juba kell 13:04, st 10 tundi ja ühe minuti enne algselt broneeritud lennu plaanipärasest saabumisaega.

Amtsgericht Frankfurt (Frankfurdi esimese astme kohus) jättis hagi 28. novembri 2019. aasta otsusega rahuldamata põhjendusega, et tegemist ei ole tühistamisega määruse artikli 5 tähenduses ega pikaajalise hilinemisega saabumisel. Samuti ei esine lennureisist mahajätmist määruse artikli 4 tähenduses. Esiteks ei jäetud nõude loovutanud isikuid sõnaselgelt lennureisist maha, sest nad ei olnud ilmunud registreerimisele või lennule – nagu nõutud määruse artikli 3 lõike 2 ja artikli 2 punktis j – ette teatatud ajaks või mitte hiljem kui 45 minutit enne teatavaks tehtud väljumisaega. Peale selle ei tekkinud nõude loovutanud isikutel ümberbroneerimise tõttu ooteaega, vaid nad said viibida puhkusekohas koguni pool päeva kauem. Määruse mõtte ja eesmärgi kohaselt on hüvitis ette nähtud vaid saabumisel hilinemise korral, mitte aga plaanipärasest saabumisajast varasema saabumise korral.

Apellatsioonkaebuses on hageja jätkuvalt seisukohal, et paigutamine teisele lennule, mis on algselt broneeritud lennust varasem, tähendab lennureisist mahajätmist. [lk 4]

Apellatsioonkaebuse rahuldamine sõltub otsustaval määral sellest, kas ümberbroneerimine vastu reisija tahtmist, mille tagajärjel jõudis reisija oma lõppsihtkohta algselt broneeritud lennuga võrreldes varasemal ajal, kujutab endast lennureisist mahajätmist.

Seda küsimust ei ole Euroopa Liidu Kohus (edaspidi „Euroopa Kohus“) seni veel käsitletud. Peab paika, et Euroopa Kohus on 30. aprilli 2020. aasta otsuses OI (C-191/19, EU:C:2020:339) märkinud, et reisijale, kellel on ühtne broneering ümberistumisega lennule, ei tule maksta hüvitist juhul, kui broneeringut on muudetud vastu reisija tahtmist ja reisija on broneeritud lennureisi esimeselt lennult ümber broneeritud muule lennule, mis võimaldas reisijal siiski minna broneeritud lennureisi teisele lennule ja seega jõuda lõppsihtkohta algselt „kavandatud saabumisajal“, ilma hilinemiseta. On tõsi, et esimese lennu ümberbroneerimine tekitas ebamugavusi. Ebamugavusi ei saa aga pidada „tõsisteks“ ja seega määruse tähenduses hüvitamist vajavateks, kui reisija jõuab oma lõppsihtkohta „kavandatud saabumisajal“.

Viidatud kohtuasja ei saa aga võrrelda käesoleva kohtuasjaga. Käesolevas asjas ei ole esiteks tegemist mitut lennu hõlmava ühtse broneeringuga. Eelkõige ei jõudnud nõude loovutanud isikud käesolevas asjas oma lõppsihtkohta „kavandatud saabumisajal“, vaid kavandatud saabumisajast 10 tundi ja ühe minuti varem.

Tõsiasjast, et tühistamise korral, millest on reisijat teavitatud hiljem kui seitse päeva enne kavandatud väljumisaega, on õigus hüvitisele määruse artikli 5 lõike 1 punkti c alapunkti iii kohaselt välistatud vaid siis, kui reisijale on pakutud võimalust teekonda muuta, mis võimaldab reisijal välja lennata mitte rohkem kui üks tund enne kavandatud väljumisaega ja jõuda lõppsihtkohta hiljemalt kaks tundi pärast kavandatud saabumisaega, võiks tuleneda, et ka ümberbroneerimise korral on õigus hüvitisele vaid siis, kui pakutud asenduslend väljub broneeritud

lennust rohkem kui üks tund varem kui või jõuab sihtkohta rohkem kui üks tund varem.

Järeldust, et tegemist on lennureisist mahajätmisega, mille alusel tekib reisijal õigus hüvitisele, võiks toetada ka see, et kuigi varasem lend võib teoreetiliselt kaasa tuua lõppsihtkohas viibimise aja pikenemise, ei pruugi reisija seda ilmtingimata soovida, näiteks kuna lend ei olnud puhkusereisi osa või kuna varasema saabumise tõttu võib sihtkohas tekkida vajadus ühe öö võrra pikema tasulise majutuse järele või kuna **[lk 5]** lend saabub öösel. Kõikide nimetatud ebamugavuste tõttu võib hüvitise maksmise kohustus olla põhjendatud.

Juhul kui selline ümberbroneerimine varasemale lennule tähendab lennureisist mahajätmist määruse artikli 4 tähenduses, tekib järgmine küsimus, kas määrus on kohaldatav ka sellisel juhul, st kas reisija peab ette teatatud ajaks olema ilmunud registreerimisele – nagu on nõutud määruse artikli 3 lõikes 2 –, ja kas peale selle peab reisija lisaks olema ilmunud lennule – nagu on nõutud määruse artikli 2 punktis [j].

Küsimusele, kas nimetatud nõuded peavad olema täielikult täidetud, see tähendab, kas määruse kohaldatavuseks peab reisija olema ette teatatud ajaks ilmunud algselt broneeritud lennu registreerimisele tingimata ka siis, kui seda – nagu käesolevas asjas tekkinud olukorras, kus algse lennu ümberbroneerimisest varakult teatamise tulemusel kasutati algselt broneeritud lennust varasemat asenduslendu – ei ole tegelikult võimalik teha, ei ole Euroopa Kohus seni veel üheti mõistetavalt vastanud, seda ka mitte 30. aprilli 2020. aasta otsuses OI (C-191/19, EU:C:2020:339). Viidatud kohtuotsuse aluseks oli samuti olukord, kus reisija broneeriti vastu enda tahtmist ümber teisele lennule. Euroopa Kohus märkis, et eelotsusetaotlusest ei nähtu, et põhikohtuasja hageja oleks reaalselt ilmunud registreerimisele määruse artikli 3 lõikes 2 ette nähtud ajaks. Sellest võiks tõepoolest välja lugeda, et Euroopa Kohtu arvates peab reisija selleks, et ka ümberbroneerimisest varakult teavitamise korral eeldada lennureisist mahajätmist, registreerimisele ilmuma. Siiski ei saa välistada, et Euroopa Kohus jääb selle nõude juurde vaid siis, kui erinevalt käesolevast asjast otsustab reisija jätta asenduslennule, millele ta ümber broneeriti, minemata ja soovib selle asemel endiselt minna algselt broneeritud lennule. Kas aga reisija peab lennule ilmuma ka juhul, kui ta – nagu käesolevas asjas – läheb asenduslennule, millele ta ümber broneeriti, seda Euroopa Kohtu 30. aprilli 2020. aasta otsusest OI (C-191/19, EU:C:2020:339) ei selgu. **[lk 6]**

Sellise lennureisist mahajätmise ja teisele lennule ümberbroneerimise korral, millest teavitatakse reisijat mitu päeva enne kavandatud väljumist, võiksid määruse artikli 3 lõike 2 ja artikli 2 punkti [j] nõuded täitmata jääda. Bundesgerichtshofi (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus, BGH) [...] praktika kohaselt tuleb määrust teleoloogiliselt kitsendada nii, et kui lennureisist mahajätmisest ja teisele lennule ümberbroneerimisest antakse reisijale teada mitu päeva enne kavandatud väljumist, siis ei saa reisijalt nõuda, et ta ilmuks sellegipoolest registreerimisele või lennule. Pidades silmas määrusega taotletud

kaitse kõrget taset, ei oleks reisija huvidega kooskõlas nõuda reisijalt lennujaama ilmumist ja lennule mineku taotlemist, kui juba algusest peale on selge, et ta jäetakse lennureisist maha. Selline nõue oleks mõttetu formaalsus. Pealegi oleks vastuolus hea usu põhimõttega, kui lennuettevõtja saaks seeläbi, et ta keeldub reisijat registreerimast või lennule lubamast, tekitada olukorra, kus lennureisist mahajätmise korral ettenähtud hüvitise maksmise tingimused jäävad täitmata. Seepärast ei saa juhul, kui lennureisist mahajätmisest ja teisele lennule ümberbroneerimisest antakse reisijale teada mitu päeva enne kavandatud väljumist, seada reisija õigust hüvitisele sõltuvusse tema ilmumisest registreerimisele.

[...]

TÖÖDOKUMENT